

Co-funded by
the European Union

IMVET

Κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς στην Επαγγελματική
Εκπαίδευση και Κατάρτιση (IMVET)
Οργάνωση κινητικότητας χωρίς αποκλεισμούς για
μαθητές ΕΕΚ με αναπηρία
Οδηγίες για το εργαλείο

Σχετικά με το παρόν έγγραφο

Η Συμπεριληπτική Κινητικότητα στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (IMVET) είναι ένα τριετές πρόγραμμα (2023-KA220-VET-000154977) που χρηματοδοτείται από το Erasmus+ στο πλαίσιο της Βασικής Δράσης 220.

Το παρόν έγγραφο είναι αποτέλεσμα έρευνας βιβλιογραφίας και έρευνας ομάδων εστίασης που διεξήχθη από την κοινοπραξία μας:

ECIO (Κέντρο Εμπειρογνωμοσύνης για την Ενταξιακή Εκπαίδευση στις Κάτω Χώρες)

Koning Willem 1 College (ίδρυμα ΕΕΚ στις Κάτω Χώρες)

Tartu Vocational College (ίδρυμα ΕΕΚ στην Εσθονία)

Firda (ίδρυμα ΕΕΚ στις Κάτω Χώρες)

ΔΔΕ Αχαΐας (Διεύθυνση δευτεροβάθμιας διεύθυνσης Αχαΐας)

CESUR (ίδρυμα ΕΕΚ στην Ισπανία)

Κολλέγιο SDO Diakonia της Φινλανδίας (ίδρυμα ΕΕΚ στη Φινλανδία)

1 Ενότητα 1: Εισαγωγή	4
1.1 Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών	4
1.2 Στοχευόμενο κοινό	5
1.3 Πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ)	5
1.4 Επισκόπηση των κανονισμών του Erasmus+ σχετικά με την ένταξη	7
1.5 Ισορροπία μεταξύ εμπιστευτικότητας και απαραίτητης ανταλλαγής πληροφοριών	9
Ενότητα 2: Αρχικές προετοιμασίες	11
2.1 Προώθηση της κινητικότητας χωρίς αποκλεισμούς	11
2.2 Χαρτογράφηση των υπηρεσιών υποστήριξης ατόμων με αναπηρία στις χώρες υποδοχής	13
2.3 Δημιουργία συνεργασίας με ιδρύματα υποδοχής και φορείς πρακτικής άσκησης	14
2.4 Κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων στα μέλη του προσωπικού	15
Ενότητα 3: Προετοιμασίες πριν από την κινητικότητα	16
3.1 Εξατομικευμένα σχέδια υποστήριξης	16
3.2 Τι πρέπει να συζητηθεί;	17
3.3 Προπαρασκευαστική συνάντηση με τους μαθητές και/ή τους γονείς	19
3.4 Ανάπτυξη σχεδίου έκτακτης ανάγκης	20
3.5 Διεξαγωγή προπαρασκευαστικών επισκέψεων	20
3.6 Άλλα σημαντικά ζητήματα κατά τη φάση πριν από την κινητικότητα	22
Ενότητα 4: Υποστήριξη κατά τη διάρκεια της κινητικότητας	24
4.1 Πρότυπα ποιότητας του Erasmus+ για την υποστήριξη	24
4.2 Τομείς υποστήριξης	24
4.3 Τύποι υποστήριξης	25
Ενότητα 5: Υποστήριξη μετά την κινητικότητα	27
5.1 Στρατηγικές υποστήριξης	28
Βιβλιογραφία	30

1 Ενότητα 1: Εισαγωγή

1.1 Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών

«Οι ειδικές ανάγκες αποτελούν μέρος της ζωής ενός ατόμου, όχι το λόγο για τον οποίο δεν πρέπει να κάνει τα ίδια πράγματα με τους άλλους.» (εκπαιδευτικός από την Εσθονία)¹

Κάθε μαθητής, με ή χωρίς αναπηρία, πρέπει να έχει ίσες ευκαιρίες στο να αποκτήσει διεθνή εμπειρία. Δυστυχώς, αυτό δεν είναι ακόμη δεδομένο: έρευνες δείχνουν ότι οι μαθητές με αναπηρίες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στα προγράμματα κινητικότητας, παρόλο που αυτές οι εμπειρίες συμβάλλουν τα μέγιστα στην προσωπική ανάπτυξη, την αυτοπεποίθηση και την επαγγελματική εξέλιξη. Με αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, στοχεύουμε να αλλάξουμε αυτή την κατάσταση.

«Ήταν ενθαρρυντικό να δω ότι υπάρχουν ευκαιρίες και για μένα. Αυτό μου δίνει ελπίδα για το μέλλον.» (μαθητής από την Ελλάδα)

Το παρόν έγγραφο χρησιμεύει ως πρακτικός οδηγός για ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) που επιθυμούν να καταστήσουν την κινητικότητα προσβάσιμη σε όλους τους μαθητές. Εδώ θα βρείτε συγκεκριμένα βήματα, συμβουλές και βέλτιστες πρακτικές για τη διασφάλιση της ένταξης και της υποστήριξης πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την κινητικότητα.

Πριν προχωρήσουμε, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε δύο βασικές έννοιες που είναι κεντρικές σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές:

- **Αναπηρίες:** «Μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, διανοητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες οι οποίες, σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια, ενδέχεται να παρεμποδίζουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή στην κοινωνία σε ισότιμη βάση με τους άλλους.» (Πηγή: Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, 2006)
- **Επαγγελματίας ΕΕΚ:** «Επαγγελματίας που υποστηρίζει άμεσα ή έμμεσα τους μαθητές στη συμμετοχή τους στη διεθνή κινητικότητα. Μπορεί να είναι εκπαιδευτικός/εκπαιδευτής, συντονιστής διεθνοποίησης ή επόπτης πρακτικής άσκησης».

[Όλα τα αποσπάσματα που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο προέρχονται από τα σχόλια και τις απόψεις που εξέφρασαν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές που συμμετείχαν στις διάφορες δραστηριότητες που διοργανώθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος IMVET.](#)

Κάθε μαθητής είναι μοναδικός. Αυτό το εργαλείο παρέχει ένα πλαίσιο, όχι μια έτοιμη λύση. Απαιτεί προσαρμογή, συνεργασία και, πάνω απ' όλα, ανοιχτό πνεύμα. Μαζί, δημιουργούμε ένα περιβάλλον όπου οι μαθητές μπορούν όχι μόνο να συμμετέχουν, αλλά και να αναπτύξουν περαιτέρω τα ταλέντα, την αυτονομία, την αυτοπεποίθηση και την αυτογνωσία τους.

Οι κατευθυντήριες γραμμές είναι δομημένες σε έξι **βασικές ενότητες**:

1. **Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών:** Εισαγωγή στους στόχους και το πεδίο εφαρμογής του εγγράφου.
2. **Προπαρασκευαστικά βήματα πριν από την οργάνωση της κινητικότητας:** Καθοδήγηση σχετικά με τον προγραμματισμό και την ετοιμότητα του ιδρύματος.
3. **Δραστηριότητες πριν την αναχώρηση:** Καθήκοντα και διευθετήσεις μόλις επιβεβαιωθεί η κινητικότητα.
4. **Κατά τη διάρκεια της κινητικότητας:** Ενέργειες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας, της υποστήριξης και της ένταξης καθ' όλη τη διάρκεια της εμπειρίας.
5. **Συστάσεις μετά την κινητικότητα:** Βήματα για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση μετά την εμπειρία.
6. **Πόροι και αναφορές:** Μια συλλογή εργαλείων, μελετών περιπτώσεων και καταλόγων για να βοηθήσουν τα κέντρα ΕΕΚ να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τους μαθητές με αναπηρίες.

1.2 Στοιχεύόμενο κοινό

Αυτό το εγχειρίδιο απευθύνεται σε επαγγελματικά σχολεία με οποιοδήποτε επίπεδο εμπειρίας στο Erasmus+, τα οποία επιθυμούν να εντάξουν μαθητές με αναπηρίες ή να βελτιώσουν τη συνολική τους ικανότητα ένταξης. Παρέχει πρακτικές οδηγίες και βασικές παραμέτρους για την αποτελεσματική υποστήριξη αυτών των μαθητών. Αν και η ένταξη μπορεί να απαιτεί επιπλέον πόρους, τα οφέλη, όπως η βελτίωση των δεξιοτήτων, η προσωπική ανάπτυξη και η απασχολησιμότητα, υπερτερούν κατά πολύ της επένδυσης.

1.3 Πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ)

Η κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς στην ΕΕΚ είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές με αναπηρίες έχουν ίση πρόσβαση σε διεθνείς ευκαιρίες. Παρά τα οφέλη των προγραμμάτων κινητικότητας, αυτοί οι μαθητές εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται. Έρευνα της κοινοπραξίας IMVET εντόπισε μια σειρά από φυσικά, πρακτικά, συναισθηματικά, πολιτισμικά και θεσμικά εμπόδια που δυσχεραίνουν τη συμμετοχή τους. Η έκθεση προσφέρει επίσης λύσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και την καλύτερη υποστήριξη των προσπαθειών για κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς.

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια επισκόπηση των κύριων αναγκών των μαθητών επαγγελματικής εκπαίδευσης και των επαγγελματιών. Αυτές οι πληροφορίες βοηθούν στην οργάνωση της κινητικότητας χωρίς αποκλεισμούς.

Ανάγκες των μαθητών ΕΕΚ	Ανάγκες των επαγγελματιών της ΕΕΚ
1. Έγκαιρες και προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες κινητικότητας. Οι εμπειρίες μαθητών που έχουν ήδη συμμετάσχει σε προγράμματα κινητικότητας μπορούν να είναι χρήσιμες. 2. Η ευκαιρία συμμετοχής σε κινητικότητα μάθησης μέσω της χωρίς αποκλεισμούς επιλογής μαθητών. 3. Ευρύ φάσμα τύπων κινητικότητας (π.χ. βραχυπρόθεσμη κινητικότητα ή κινητικότητα ομάδων). 4. Προσαρμόσιμα προγράμματα προσαρμοσμένα στις ατομικές ανάγκες: όπως σαφές χρονοδιάγραμμα, ευκαιρία να περάσουν κάποιο χρόνο μόνοι τους, κατάλληλη διαμονή και φυσική προσβασιμότητα στις δραστηριότητες. 5. Σαφήνεια σχετικά με την προσωπική οικονομική συνεισφορά. 6. Καθοδήγηση και προετοιμασία πριν από την κινητικότητα, όπως σαφείς προσδοκίες, υποστήριξη με τα γραφειοκρατικά θέματα και επισκέψεις προετοιμασίας. 7. Ισχυρές κοινωνικές σχέσεις με τους συνταξιδιώτες (όπως ο εκπαιδευτικός, οι συμμαθητές ή	1. Έγκαιρη αναγνώριση των μαθητών που χρειάζονται πρόσθετη υποστήριξη κατά τη διάρκεια της κινητικότητας. 2. Γνώση των επιλογών χρηματοδότησης για πρόσθετη υποστήριξη προς τους μαθητές. 3. Ένα ισχυρό δίκτυο προσβάσιμων και χωρίς αποκλεισμούς εταιρειών (πρακτικής άσκησης). 4. Συνοδοί με γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή κατάλληλης καθοδήγησης σε μαθητές με ανάγκες υποστήριξης. 5. Πολιτικές σχολείων χωρίς αποκλεισμούς και διευθυντές σχολείων που ενθαρρύνουν προγράμματα κινητικότητας χωρίς αποκλεισμούς. 6. Σαφή όρια ευθύνης για την ευημερία των μαθητών κατά τη διάρκεια ομαδικών ταξιδιών. 7. Ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ ομοτίμων σχετικά με την οργάνωση και τη συνοδεία προγραμμάτων κινητικότητας. 8. Ετοιμότητα για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, για παράδειγμα μέσω πρωτοκόλλων και καθορισμένων υπευθύνων επικοινωνίας. 9. Καλή συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, προσωπικού φροντίδας και γραφείων διεθνοποίησης.

οι συνάδελφοι σε περίπτωση πρακτικής άσκησης). 8. Ένα ασφαλές περιβάλλον κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ώστε οι μαθητές να μπορούν να είναι ο εαυτός τους και να αισθάνονται αποδεκτοί. 9. Πρόσβαση σε (ιατρική ή ψυχολογική) υποστήριξη κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.	
--	--

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό το θέμα στην **ερευνητική εργασία** της κοινοπραξίας IMVET. Η μελέτη αυτή, η οποία διεξήχθη σε πέντε ευρωπαϊκές χώρες, παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες, τα ερωτήματα και τις προκλήσεις των μαθητών και των επαγγελματιών όσον αφορά την κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς.

Διαβάστε την πλήρη έκθεση εδώ: [Ερευνητική εργασία σχετικά με τις προκλήσεις και τις ανάγκες των μαθητών και των επαγγελματιών της ΕΕΚ για την καλύτερη πρόσβαση στην κινητικότητα](#)

1.4 Επισκόπηση των κανονισμών του Erasmus+ σχετικά με την ένταξη

Ο Οδηγός Προγράμματος Erasmus+ 2025 αναδεικνύει την ένταξη ως βασικό στόχο, με σκοπό την παροχή ίσων ευκαιριών σε μειονεκτούσες ομάδες. Για να υποστηρίξει αυτή τη δέσμευση, το πρόγραμμα προσφέρει συγκεκριμένες επιχορηγήσεις και μηχανισμούς υποστήριξης:²

1. Υποστήριξη της ένταξης για τους συμμετέχοντες, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες μπορούν να συμμετέχουν πλήρως σε δραστηριότητες κινητικότητας, καλύπτοντας τυχόν πρόσθετα έξοδα που ενδέχεται να προκύψουν. Τα επιλέξιμα έξοδα χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1.1. Ταξιδιωτικά έξοδα και έξοδα διαμονής: Πρόσθετα έξοδα ταξιδιού και διαβίωσης που υπερβαίνουν τις τυπικές επιχορηγήσεις.

1.2. Υποστήριξη ειδικών αναγκών: Έξοδα που σχετίζονται με προσωπικές, σωματικές, ψυχικές ή υγειονομικές καταστάσεις, όπως προσαρμοσμένη διαμονή, ιατρική βοήθεια, εξοπλισμός υποστήριξης, προσωπικοί βοηθοί και γλωσσική

² Όλες οι πληροφορίες σε αυτήν την παράγραφο βασίζονται στον Οδηγό Προγράμματος Erasmus 2025. Το περιεχόμενο και τα αναφερόμενα ποσά ενδέχεται να διαφέρουν ανά έκδοση

υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης νοηματικής γλώσσας ή γραφής Μπράιλ

1.3. Υποστήριξη ένταξης μπορεί επίσης να παρέχεται σε μέλη του προσωπικού που έχουν λιγότερες ευκαιρίες να αναλάβουν το ρόλο **συνοδών ή να συμμετάσχουν σε προπαρασκευαστική επίσκεψη**.

Η επιστροφή εξόδων βασίζεται στα πραγματικά έξοδα που πραγματοποιήθηκαν. Μπορεί να χορηγηθεί κάλυψη έως και 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

2. Τα έκτακτα έξοδα καλύπτουν συγκεκριμένες δαπάνες που είναι απαραίτητες για τη συμμετοχή, αλλά δεν περιλαμβάνονται στις συνήθεις κατηγορίες χρηματοδότησης. Τα επιλέξιμα έξοδα χωρίζονται στις ακόλουθες ενότητες:

2.1. **Υψηλά έξοδα ταξιδιού:** Για συμμετέχοντες που χρειάζονται δαπανηρές ταξιδιωτικές διευθετήσεις. 2.2. **Οικονομική εγγύηση:** Εάν ζητηθεί από την Εθνική Υπηρεσία. Η επιστροφή εξόδων περιορίζεται στο 80% των επιλέξιμων δαπανών με βάση τα πραγματικά έξοδα.

3. Υποστήριξη ένταξης για οργανισμούς, με σκοπό να βοηθηθούν οι οργανισμοί στη διευκόλυνση δραστηριοτήτων κινητικότητας για συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες. Το μοναδιαίο κόστος είναι 125 ευρώ ανά συμμετέχοντα και καλύπτει πρόσθετα οργανωτικά έξοδα που προκύπτουν κατά την οργάνωση δραστηριοτήτων κινητικότητας για τα άτομα αυτά.

Διαδικασία υποβολής αιτήσεων και παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- 1 **Αιτιολόγηση:** Είναι απαραίτητο οι οργανισμοί να παρέχουν σαφή αιτιολόγηση για τη ζητούμενη χρηματοδότηση, αναφέροντας λεπτομερώς τις συγκεκριμένες ανάγκες των συμμετεχόντων και τα σχετικά έξοδα.
- 2 **Τεκμηρίωση:** Τα ακριβή αρχεία και οι αποδείξεις είναι απαραίτητα για την επιστροφή εξόδων, ιδίως για τα έξοδα που επιστρέφονται με βάση τα πραγματικά κόστη.
- 3 **Διαβούλευση με την Εθνική Υπηρεσία:** Για οδηγίες σχετικά με την επιλεξιμότητα και τις διαδικασίες υποβολής αιτήσεων που αφορούν τη στήριξη της ένταξης, συνιστάται να συμβουλευτείτε την Εθνική Υπηρεσία της χώρας σας.

Βρείτε περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων κριτηρίων επιλεξιμότητας και οδηγιών υποβολής αιτήσεων, στον [Οδηγό Προγράμματος Erasmus+ 2025](#).

1.5 Ισορροπία μεταξύ εμπιστευτικότητας και απαραίτητης ανταλλαγής πληροφοριών

Κατά την οργάνωση της κινητικότητας χωρίς αποκλεισμούς για μαθητές με αναπηρίες, είναι σημαντικό να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της εμπιστευτικότητας και της ανταλλαγής των απαραίτητων πληροφοριών. Αυτό απαιτεί μια δομημένη προσέγγιση που σέβεται την ιδιωτική ζωή, διασφαλίζοντας παράλληλα την παροχή της κατάλληλης υποστήριξης. Τα ακόλουθα βήματα μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη αυτής της ισορροπίας:

1. **Λάβετε τεκμηριωμένη συγκατάθεση:** Πριν μοιραστείτε οποιαδήποτε προσωπική ή ιατρική πληροφορία, λάβετε τη ρητή γραπτή συγκατάθεση του μαθητή. Εξηγήστε με σαφήνεια ποιες πληροφορίες θα μοιραστούν, ποιος θα έχει πρόσβαση σε αυτές και γιατί είναι απαραίτητες (για παράδειγμα, πληροφορίες σχετικά με τη διαμονή και τα μέτρα ασφαλείας). Τέλος, επιτρέψτε στους μαθητές να αποφασίσουν πόσες λεπτομέρειες αισθάνονται άνετα να αποκαλύψουν. Μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα εγγράφου γραπτής συγκατάθεσης [εδώ](#).
2. **Τηρήστε τους κανονισμούς προστασίας δεδομένων:** Εξασφαλίστε τη συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) της ΕΕ, τη σχετική εθνική νομοθεσία και την πολιτική απορρήτου του ιδρύματος. Κατά προτίμηση, κοινοποιήστε μόνο τις απαραίτητες πληροφορίες σε εξουσιοδοτημένα άτομα που πρέπει να τις γνωρίζουν, όπως συντονιστές κινητικότητας και προσωπικό που παρέχει υποστήριξη σε άτομα με αναπηρίες. Διατηρήστε τα προσωπικά δεδομένα ασφαλή και περιορίστε την πρόσβαση σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό.
3. **Χρησιμοποιήστε μια πολυεπίπεδη προσέγγιση κατά την κοινοποίηση πληροφοριών:** Παρέχετε πλήρεις λεπτομέρειες στις υπηρεσίες υποστήριξης ατόμων με αναπηρία και στους καθορισμένους συντονιστές κινητικότητας που είναι υπεύθυνοι για τον προγραμματισμό και την ασφάλεια. Κοινοποιήστε μόνο γενικές ανάγκες υποστήριξης στα ιδρύματα υποδοχής ή στο προσωπικό του προγράμματος (για παράδειγμα, «Ο μαθητής χρειάζεται ένα προσβάσιμο δωμάτιο» αντί να αναφέρετε ιατρικές παθήσεις). Ωστόσο, εάν ένας μαθητής έχει μια πάθηση που θα μπορούσε να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο την υγεία του, όπως η επιληψία, βεβαιωθείτε ότι το καθορισμένο προσωπικό έκτακτης ανάγκης και το συνοδευτικό προσωπικό έχουν ενημερωθεί εκ των προτέρων, σεβόμενοι παράλληλα την ιδιωτικότητα και λαμβάνοντας τη συγκατάθεσή τους.
4. **Διευκολύνετε την άμεση επικοινωνία:** Ενθαρρύνετε τους μαθητές να επικοινωνούν τις ανάγκες τους απευθείας με το αρμόδιο προσωπικό, όπως το προσωπικό για άτομα με αναπηρία του ιδρύματος υποδοχής. Προσφέρετε επιλογές ανώνυμης συμβουλευτικής (για παράδειγμα, μια ηλεκτρονική φόρμα ή ένα παράθυρο συνομιλίας) ώστε οι μαθητές να μπορούν να υποβάλλουν ερωτήσεις χωρίς να αποκαλύπτουν προσωπικά στοιχεία.

5. **Καταρτίστε ένα ατομικό σχέδιο κινητικότητας σε συνεννόηση με τον μαθητή:**
εστιάζοντας στις λειτουργικές ανάγκες και όχι στις ιατρικές λεπτομέρειες. Συμπεριλάβετε μέτρα υποστήριξης, όπως βοήθεια κατά τη μετακίνηση, προσβάσιμη στέγαση και εγκαταστάσεις, καθώς και προσαρμογές στο χώρο εργασίας.
6. **Παρέχετε επαγγελματική κατάρτιση στους συντονιστές κινητικότητας και στο προσωπικό:** σχετικά με τον τρόπο χειρισμού ευαίσθητων πληροφοριών. Τονίστε τη σημασία του σεβασμού, της διακριτικότητας και της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων.

Ενότητα 2: Αρχικές προετοιμασίες

Οι προετοιμασίες πριν από τις επισκέψεις σπουδών είναι απαραίτητες για τους μαθητές με αναπηρίες, καθώς συμβάλλουν στη διασφάλιση μιας ασφαλούς και χωρίς αποκλεισμούς εμπειρίας. Η αρχική προετοιμασία πρέπει να περιλαμβάνει προσεκτικό σχεδιασμό, αξιολόγηση της προσβασιμότητας, πραγματοποίηση των απαραίτητων προσαρμογών και συνεργασία με τους φροντιστές για την κάλυψη συγκεκριμένων απαιτήσεων. Επιπλέον, η παροχή στους μαθητές των απαραίτητων πληροφοριών σχετικά με το ταξίδι και η συζήτηση των προσδοκιών τους μπορεί να μειώσει το άγχος και να συμβάλει σε μια θετική εμπειρία στο εξωτερικό.

2.1 Προώθηση της κινητικότητας χωρίς αποκλεισμούς

«Είμαστε ένα σχολείο που προάγει την ένταξη, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να εξετάσουμε πώς μπορούμε να υποστηρίξουμε τους μαθητές με ειδικές ανάγκες ώστε να μπορούν να μετακινηθούν.» (Εκπαιδευτικός από τις Κάτω Χώρες)

Εσωτερικά

Για την προώθηση της ένταξης σε έναν οργανισμό που επιθυμεί να εμπλέξει μαθητές με αναπηρίες σε εκπαιδευτικές επισκέψεις ή προγράμματα εκπαιδευτικής κινητικότητας, πρέπει να ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα:

1. **Παροχή πληροφοριών χωρίς αποκλεισμούς για τους μαθητές.** Οι μαθητές πρέπει να λαμβάνουν σαφείς, προσβάσιμες και κατανοητές πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες κινητικότητας, τις διαδικασίες και τη διαθέσιμη υποστήριξη. Το ενημερωτικό υλικό πρέπει να χρησιμοποιεί προσβάσιμη γλώσσα και μορφές που οι μαθητές μπορούν να κατανοήσουν εύκολα. Είναι επίσης σημαντικό να περιλαμβάνονται πρότυπα και παραδείγματα μαθητών με αναπηρίες με τα οποία μπορούν να ταυτιστούν. Το έργο IMVET έχει αναπτύξει ιστορίες εμπειριών μαθητών και ένα ενημερωτικό φυλλάδιο που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό.
2. **Τα μέλη του προσωπικού,** συμπεριλαμβανομένων των διεθνών συντονιστών, των υπευθύνων πρακτικής άσκησης και των εκπαιδευτικών, πρέπει να λάβουν **κατάρτιση**, ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν καλύτερα τους μαθητές με αναπηρίες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις εμπειρίες κινητικότητας τους
3. **Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία.** Είναι σημαντικό να αναπτυχθεί μια ολοκληρωμένη κατανόηση της αναπηρίας, η οποία να περιλαμβάνει όχι μόνο τις ειδικές ανάγκες και τα εμπόδια που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι μαθητές, αλλά και τις μοναδικές ικανότητες και τα δυνατά τους σημεία.

4. Πρέπει να εφαρμοστούν **στρατηγικές προσαρμογής** για την κάλυψη των διαφορετικών μαθησιακών αναγκών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την κινητικότητα.

Επιπλέον, είναι σημαντική η αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ της διοίκησης, του διδακτικού προσωπικού και των ομάδων διαχείρισης του προγράμματος. Για την προώθηση ενός περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν προσβάσιμες μορφές επικοινωνίας, όπως υλικό σε γραφή Μπράιγ, διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα και ψηφιακές εναλλακτικές λύσεις.

Τέλος, είναι σημαντικό να παρέχονται στους μαθητές και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς ευκαιρίες να εκφράσουν ειλικρινή ανατροφοδότηση σχετικά με τις ανάγκες, τις προσδοκίες και τις εμπειρίες τους.

Εξωτερικοί

Για να διευκολυνθεί η επιτυχής συμμετοχή των μαθητών με αναπηρίες σε εκπαιδευτικές επισκέψεις ή προγράμματα εκπαιδευτικής κινητικότητας, είναι απαραίτητη η κατάλληλη προετοιμασία με εξωτερικούς εταίρους, η οποία πραγματοποιείται σε συνεργασία με μια σειρά ενδιαφερόμενων μερών.

Η προετοιμασία με εξωτερικούς εταίρους θα πρέπει να περιλαμβάνει:

1. **Φορέα υποδοχής**
2. **Παρόχους μεταφορών**
3. **Υπηρεσίες διαμονής**

«Κάθε μαθητής πρέπει να έχει την ευκαιρία να ταξιδέψει στο εξωτερικό. Είναι μια εξαιρετική ευκαιρία να γίνει ανεξάρτητος, να βελτιώσει τις γλωσσικές του δεξιότητες και να αποκτήσει θάρρος. Η περίοδος ανταλλαγής προσφέρει νέες εμπειρίες και εμπλουτίζει τη ζωή του μαθητή με έναν ιδιαίτερο τρόπο που δεν μπορεί να βιώσει με κανέναν άλλο τρόπο.» (Καθηγητής από τη Φινλανδία)

Επιπλέον, η συνεργασία με τοπικές οργανώσεις ατόμων με αναπηρία ή ομάδες υπεράσπισης μπορεί να προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες και πόρους για τη βελτίωση της ένταξης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν πρόκειται για λιγότερο συχνές αναπηρίες. Επιπλέον, μπορούν να χρησιμοποιηθούν προπαρασκευαστικές επισκέψεις ή υλικό πριν από την επίσκεψη, όπως εικονικές περιηγήσεις και οπτικά προγράμματα, για να προετοιμαστούν οι μαθητές για την επίσκεψη σε ένα νέο μέρος.

2.2 Χαρτογράφηση των υπηρεσιών υποστήριξης ατόμων με αναπηρία στις χώρες υποδοχής

Όταν μαθητές με αναπηρίες συμμετέχουν σε δραστηριότητες κινητικότητας, είναι σημαντικό να γίνεται προσεκτικός προγραμματισμός για να διασφαλιστεί ότι καλύπτονται οι ανάγκες τους. Η κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς σημαίνει τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου οι μαθητές με αναπηρίες μπορούν να συμμετέχουν στην εκπαίδευση, τα ταξίδια και τις κοινωνικές εκδηλώσεις όπως και οι άλλοι μαθητές. Αυτό περιλαμβάνει πράγματα όπως την οργάνωση της μεταφοράς, τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των κτιρίων και την παροχή προσωπικού υποστήριξης ή βοηθητικού εξοπλισμού, αν χρειαστεί. Κατά τον προγραμματισμό, είναι σημαντικό να εξεταστούν διαφορετικοί τομείς υποστήριξης με βάση τις ανάγκες κάθε μαθητή:

Πρόσβαση στα μέσα μεταφοράς	Προσβασιμότητα των χώρων	Ακαδημαϊκή και κοινωνική ένταξη
Πολιτισμική ευαισθησία και ευαισθητοποίηση	Ευαισθητοποίηση σε θέματα ψυχικής υγείας και ψυχολογική υποστήριξη	Υπηρεσίες ιατρικής υποστήριξης έκτακτης ανάγκης
	Νομικά πλαίσια	

- Πρόσβαση στα μέσα μεταφοράς:** Ελέγξτε την προσβασιμότητα και την ασφάλεια των διαφόρων επιλογών μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων τόσο των δημόσιων όσο και των ιδιωτικών εναλλακτικών λύσεων.
- Προσβασιμότητα του χώρου:** Βεβαιωθείτε ότι ο χώρος του διοργανωτή είναι προσβάσιμος για τον μαθητή. Αυτό σημαίνει να ελέγξετε πράγματα όπως: Υπάρχουν ράμπες ή ανελκυστήρες για χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων; Οι αίθουσες διδασκαλίας διαθέτουν θρανία και καρέκλες που μπορούν να ρυθμιστούν; Υπάρχει διαθέσιμη χρήσιμη τεχνολογία, όπως προγράμματα ανάγνωσης οθόνης, μεγεθυντικοί φακοί ή άλλα εργαλεία επικοινωνίας;
Μια άλλη πτυχή της προσβασιμότητας του χώρου είναι η ύπαρξη ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τα αισθητήρια. Βασικά στοιχεία περιλαμβάνουν τον έλεγχο του φωτισμού, των επιπέδων ήχου και ακόμη και των οσμών, διασφαλίζοντας ότι τα αισθητηριακά ερεθίσματα δεν προκαλούν δυσφορία ή άγχος.
- Ακαδημαϊκή και κοινωνική ένταξη:** Ελέγξτε αν το σχολείο υποδοχής διαθέτει σύστημα καθοδήγησης για να βοηθά τους μαθητές με αναπηρίες να αισθάνονται κοινωνικά ενταγμένοι και να έχουν υποστήριξη στις σπουδές

τους. Επίσης, μάθετε ποιες προσβάσιμες τεχνολογίες είναι διαθέσιμες, όπως ακουστικά βαρηκοΐας, πίνακες επικοινωνίας, εργαλεία μετατροπής ομιλίας σε κείμενο ή προγράμματα ανάγνωσης οθόνης. Αυτές οι τεχνολογίες μπορούν να παρέχονται από το σχολείο ή την εταιρεία, ή ακόμη και από τον ίδιο τον μαθητή. Για την κάλυψη διαφορετικών αναγκών, οι πληροφορίες πρέπει να είναι διαθέσιμες σε διάφορες μορφές, όπως Μπράιλ, διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα ή έγγραφα εύκολης ανάγνωσης.

4. **Πολιτισμική ευαισθησία και ευαισθητοποίηση:** Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πώς αντιμετωπίζονται οι αναπηρίες στη χώρα ή την περιοχή υποδοχής. Αυτό βοηθά τα σχολεία να προετοιμάσουν τους μαθητές και να τους υποστηρίξουν καλύτερα κατά τη διάρκεια της παραμονής τους. Είναι επίσης σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι γλώσσες που ομιλούνται εκεί και να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές θα λάβουν τη γλωσσική υποστήριξη που χρειάζονται.
5. **Ευαισθητοποίηση σε θέματα ψυχικής υγείας και ψυχολογική υποστήριξη:** Για πολλούς μαθητές, αυτή μπορεί να είναι η πρώτη τους ταξιδιωτική εμπειρία, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε νέες και, ενίοτε, αγχωτικές καταστάσεις. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό να ελέγχεται εάν υπάρχει διαθέσιμη επιπλέον ψυχολογική υποστήριξη όταν τη χρειάζονται.
6. Πρέπει να δημιουργηθούν **υπηρεσίες ιατρικής υποστήριξης έκτακτης ανάγκης**.
7. Τέλος, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη **τα νομικά πλαίσια** που αφορούν τα άτομα με αναπηρίες στη χώρα υποδοχής.

2.3 Δημιουργία συνεργασιών με ιδρύματα υποδοχής και φορείς παροχής πρακτικής άσκησης

Η συνεργασία μεταξύ σχολείων και οργανισμών υποδοχής είναι καθοριστική για την υποστήριξη των μαθητών με αναπηρίες στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας. Με τον κατάλληλο σχεδιασμό και τη δέσμευση για την ένταξη, αυτές οι συνεργασίες συμβάλλουν στη δημιουργία προσβάσιμων περιβαλλόντων που ενισχύουν την ακαδημαϊκή και επαγγελματική ανάπτυξη των μαθητών.

Μια προπαρασκευαστική επίσκεψη μπορεί να διευκολύνει αυτή τη συνεργασία. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό παρέχονται στην [ενότητα 3](#).

2.4 Κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων στα μέλη του προσωπικού

Οι σαφώς καθορισμένοι ρόλοι είναι απαραίτητοι για να βοηθήσουν το προσωπικό να κατανοήσει τα συγκεκριμένα καθήκοντά του, να προωθήσει την υπευθυνότητα και να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των μελών του. Αυτές είναι προϋποθέσεις για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι μαθητές, με ή χωρίς αναπηρία, λαμβάνουν την υποστήριξη που χρειάζονται για να συμμετάσχουν σε μια κινητικότητα.

«Μετά από αυτή τη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές των εταίρων μας, στοχεύουμε στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι στόχοι του έργου επιτεύχθηκαν με επιτυχία και αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο σε όλους τους συμμετέχοντες μαθητές.» (Εκπαιδευτικός από την Ελλάδα)

Οι ακόλουθοι ρόλοι έχουν ιδιαίτερη σημασία:

1. **Οι διοικητικοί υπάλληλοι** (συμπεριλαμβανομένων των συντονιστών διεθνοποίησης) είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση των εγγράφων, των κρατήσεων και των γραφειοκρατικών διαδικασιών.
2. **Οι μέντορες ή οι υποστηρικτικοί εκπαιδευτικοί** είναι υπεύθυνοι για την προετοιμασία των μαθητών για την επίσκεψή τους και την παροχή συμβουλών.
3. **Ειδικοί σχολικής υποστήριξης**, όπως ψυχολόγοι, εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής ή κοινωνικοί παιδαγωγοί, μπορούν να βοηθήσουν, αν χρειαστεί. Υποστηρίζουν τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς/μέντορες κατά τη φάση της προετοιμασίας και παρέχουν επίσης συμβουλές στις οικογένειες.

Αυτή η [λίστα ελέγχου](#) (βλ. ενότητα 2) θα σας βοηθήσει να ελέγξετε την προσβασιμότητα των προγραμμάτων κινητικότητας στο ίδρυμά σας.

Ενότητα 3: Προετοιμασίες πριν από την κινητικότητα

Εκτός από τις τυπικές διοικητικές διαδικασίες που ισχύουν για όλους τους μαθητές (για παράδειγμα, συμφωνίες επιχορήγησης, συμφωνίες μάθησης και διαβατήρια ή βίζες), είναι καλή ιδέα να υπάρχουν ατομικά σχέδια υποστήριξης και ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τους μαθητές που συμμετέχουν στην κινητικότητα.

3.1 Εξατομικευμένα σχέδια υποστήριξης

Είναι σημαντικό να συζητήσετε με τον μαθητή τις ανησυχίες του και τις προσδοκίες του πριν ξεκινήσει η εμπειρία κινητικότητας. Αυτό βοηθά στην οργάνωση μιας εμπειρίας που ταιριάζει στις ανάγκες και τα δυνατά του σημεία. Είναι επίσης σημαντικό να εξηγήσετε ποιες επιλογές υποστήριξης είναι διαθέσιμες για αυτόν. Συνιστάται οι ανάγκες και οι επιθυμίες υποστήριξής του να καταγράφονται σε ένα εξατομικευμένο σχέδιο υποστήριξης. Οι υπεύθυνοι για τον σχεδιασμό της κινητικότητας των μαθητών μπορούν να χρησιμοποιήσουν το σχέδιο υποστήριξης για να την οργανώσουν με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι κάθε μαθητής με ειδικές ανάγκες διαφέρει από τους άλλους ως προς τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που καθορίζουν την αναπηρία του· επομένως, ο επαγγελματίας ΕΕΚ πρέπει πάντα να επιλέγει τα σχετικά στοιχεία από τον κατάλογο. Το σχέδιο αυτό μπορεί επίσης να κοινοποιηθεί στους συνοδούς και στον οργανισμό υποδοχής. Ωστόσο, είναι σημαντικό να λαμβάνεται πάντα υπόψη η ιδιωτικότητα των μαθητών. Επομένως, είναι ζωτικής σημασίας να είστε προσεκτικοί και να αποφεύγετε την αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών σχετικά με τους μαθητές σε τρίτους χωρίς τη ρητή συγκατάθεσή τους.

«Έψαξα το υλικό, τι να φέρω, πότε πρέπει να είμαι εκεί. Ήταν αρκετά εύκολο να ετοιμαστώ. Έβαλα στη βαλίτσα τα πράγματα που ήταν γραμμένα στο χαρτί. Μετά πήγα στο σωστό μέρος την κατάλληλη ώρα.»
(Φοιτητής από την Εσθονία)

Ένα **παράδειγμα** σχεδίου υποστήριξης κινητικότητας που πρέπει να συμπληρωθεί από τον μαθητή και το προσωπικό μπορεί να μεταφορτωθεί εδώ. Το παράδειγμα αυτό αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια του έργου Make It Happen Erasmus+.

Ποιοι πρέπει να συμμετέχουν;

Το πρόγραμμα υποστήριξης θα πρέπει να καταρτιστεί σε συνεννόηση με τον μαθητή και, ενδεχομένως, με τους γονείς/νόμιμους κηδεμόνες του ή/και το προσωπικό υποστήριξης του σχολείου.

Η συμμετοχή των γονέων/νόμιμων κηδεμόνων στη διαδικασία προετοιμασίας είναι σημαντική, ειδικά για μαθητές κάτω των 18 ετών, καθώς διασφαλίζει την ασφάλεια και την ευημερία τους. Οι γονείς/νόμιμοι κηδεμόνες μπορούν να παρέχουν σημαντικές

πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες του μαθητή και να βοηθήσουν στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησής του ενόψει της επικείμενης κινητικότητας. Η συμμετοχή τους ενισχύει επίσης την επικοινωνία, υποστηρίζει τον προγραμματισμό και προάγει μια ομαλότερη και ασφαλέστερη εμπειρία στο εξωτερικό.

3.2 Τι πρέπει να συζητηθεί;

Ιδανικά, οι συζητήσεις σχετικά με το εξατομικευμένο σχέδιο υποστήριξης θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε περιβάλλοντα όπου οι μαθητές αισθάνονται άνετα και ασφαλείς. Εάν είναι δυνατόν, στη συνάντηση θα μπορούσε να συμμετέχει κάποιο πρόσωπο με το οποίο ο μαθητής έχει στενή σχέση. Δεδομένου ότι οι ανάγκες κάθε μαθητή είναι μοναδικές, ο επαγγελματίας θα πρέπει να επιλέξει μόνο τα στοιχεία της λίστας που ταιριάζουν στον συγκεκριμένο μαθητή. Τα ακόλουθα θέματα θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη και/ή να συζητηθούν με τον μαθητή:

Προσδοκίες: προσδοκίες/μάθηση και ανάπτυξη	Προσδοκίες: ανησυχίες και φόβοι	Θέματα/ανάγκες υγείας
Υποστήριξη ευεξίας	Εξατομικευμένα σχέδια υποστήριξης	Προσβασιμότητα του προγράμματος
Προσβασιμότητα της φιλοξενούσας εταιρείας και διαθεσιμότητα επαγγελματιών	Επίπεδο υποστήριξης που απαιτείται από τους συνοδούς	Ειδικές δεξιότητες των συνοδών

1. Προσδοκίες: προσδοκίες/μάθηση και ανάπτυξη

Συνιστάται να ξεκινήσετε αυτή τη συζήτηση με θετικό τρόπο: τι προσδοκά ο μαθητής, τι θέλει να μάθει κ.λπ.

2. Προσδοκίες: ανησυχίες και φόβοι

Συζητήστε τις ανησυχίες και τους φόβους των μαθητών και διερευνήστε τρόπους για να ξεπεραστούν οι φόβοι και οι αμφιβολίες τους.

«Ήταν συναρπαστικό να πάω στο εξωτερικό. Ήμουν λίγο ανήσυχος για τις γλωσσικές μου δεξιότητες, αλλά ήταν υπέροχο να διαπιστώσω ότι μπορώ να τα καταφέρω. Η αυτοεκτίμησή μου βελτιώθηκε όταν συνειδητοποίησα ότι θα τα πάω καλά. Βελτίωσα επίσης τις επαγγελματικές μου ικανότητες» (Φοιτητής από τη Φινλανδία)

3. Θέματα υγείας/ανάγκες

Συζητήστε τυχόν θέματα υγείας και/ή φάρμακα που παίρνει ο μαθητής και πώς να τα αντιμετωπίσετε κατά τη διάρκεια της κινητικότητας

4. Υποστήριξη ευεξίας

Συζητήστε τις ανάγκες ευεξίας, προτείνετε τρόπους για την κάλυψή τους και εξηγήστε τη λογική σας.

5. Πρακτικά θέματα

- **Εξετάστε εάν χρειάζονται βοήθεια με τη μεταφορά.** Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι απαραίτητο να παρέχετε στους μαθητές καθοδήγηση από τον τόπο διαμονής τους. Για παράδειγμα, μπορεί να μην είναι δυνατό να καθοριστεί συγκεκριμένος τόπος συνάντησης στο αεροδρόμιο ή στο σιδηροδρομικό σταθμό.
 - **Εξετάστε εάν έχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις στέγασης.** Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι μαθητές μπορεί να χρειάζονται ένα ιδιωτικό δωμάτιο ή διαμέρισμα για να έχουν έναν ήσυχο χώρο. Επιπλέον, ορισμένοι μαθητές με αναπηρίες μπορεί να χρειάζονται βέλτιστη προσβασιμότητα για αναπηρικά αμαξίδια.
 - **Εξετάστε αν χρειάζεται επιπλέον οικονομική υποστήριξη** (η οποία μπορεί να καλυφθεί από το Erasmus+, για παράδειγμα [Επισκόπηση των κανονισμών του Erasmus+ σχετικά με την ένταξη](#)). Για ορισμένους μαθητές είναι προαιρετικό να πραγματοποιήσουν μια προπαρασκευαστική επίσκεψη πριν από την κινητικότητά τους.
 - **Εξετάστε εάν χρειάζονται επιπλέον ασφάλιση.**
6. **Ενσωμάτωση του προγράμματος:** Κατά τη διαδικασία οργάνωσης μιας ομαδικής κινητικότητας, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη η ενσωμάτωση του προγράμματος. Βεβαιωθείτε ότι όλες οι δραστηριότητες του προγράμματος είναι προσβάσιμες σε όλους, πραγματοποιώντας τις απαραίτητες προσαρμογές. Δεν είναι πάντα δυνατό να καταστούν όλες οι δραστηριότητες προσβάσιμες σε όλους. Οργανώστε μια ποικιλία επιλογών στο πλαίσιο του προγράμματος, ώστε οι μαθητές να μπορούν να επιλέξουν αυτή που προτιμούν. Παρέχετε ακριβή χρονοδιαγράμματα εκ των προτέρων, καθώς ορισμένοι μαθητές ενδέχεται να χρειάζονται αυτές τις πληροφορίες για να προγραμματίσουν την ημέρα τους. Οι μαθητές μπορεί επίσης να χρειαστούν παρατεταμένα διαλείμματα για ήσυχη περισυλλογή και προσωπικό χρόνο.
7. **Προσβασιμότητα της εταιρείας υποδοχής και διαθεσιμότητα επαγγελματιών:** Κατά την οργάνωση μιας πρακτικής άσκησης, είναι σημαντικό να αξιολογηθεί η προσβασιμότητα της εταιρείας υποδοχής για τον μαθητή, καθώς και η διαθεσιμότητα επαγγελματιών που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και χρόνο για να παρέχουν υποστήριξη.
8. **Επίπεδο υποστήριξης που απαιτείται από τους συνοδούς:** Εξετάστε ποια ένταση προσωπικής υποστήριξης από τους συνοδούς είναι απαραίτητη στη χώρα υποδοχής.
- Σε αυτό το πλαίσιο, το ερώτημα αν ένας μέντορας πρέπει να είναι φυσικά παρών για να παρέχει συνεχή υποστήριξη στον μαθητή αποκτά σημασία.
 - Εξετάστε εάν ο μαθητής χρειάζεται ένα άτομο υποστήριξης να είναι πάντα παρόν για να παρέχει εξατομικευμένη βοήθεια, ή εάν μια ομάδα μαθητών

που συνοδεύεται από ένα άτομο υποστήριξης θα μπορούσε να βοηθήσει όταν χρειάζεται.

9. Ειδικές δεξιότητες των συνοδών: Αξιολογήστε εάν ο συνοδός χρειάζεται συγκεκριμένες δεξιότητες για να καλύψει τις ανάγκες του μαθητή. Για παράδειγμα, εάν απαιτείται ψυχολόγος, διερμηνέας νοηματικής γλώσσας ή εκπαιδευτικός από το κέντρο σχολικής υποστήριξης του μαθητή, τότε θα πρέπει να ληφθούν υπόψη αυτοί οι επαγγελματίες.

Μπορείτε να βρείτε εδώ έναν [κατάλογο ελέγχου](#) σχετικά με τα εξατομικευμένα προγράμματα υποστήριξης.

3.3 Προπαρασκευαστική συνάντηση με τους μαθητές και/ή τους γονείς

Είναι σημαντικό να συζητηθούν τα θέματα που αναφέρονται παραπάνω και το σχέδιο υποστήριξης κινητικότητας με τον μαθητή κατά τη διάρκεια μιας προπαρασκευαστικής συνάντησης. Εάν είναι απαραίτητο, μπορεί να ζητηθεί η γνώμη του αρμόδιου προσωπικού ή/και των μελών της οικογένειας ή να προσκληθούν στη συνάντηση αυτή.

Μια πιθανή ημερήσια διάταξη αυτής της συνάντησης θα μπορούσε να είναι:

- ☐ Επιθυμίες και ανάγκες των μαθητών· διαβούλευση με το προσωπικό/την οικογένεια.
- ☐ Υγεία και φαρμακευτική αγωγή
- ☐ Προγραμματισμός συναντήσεων κατά τη διάρκεια της κινητικότητας: στόχοι, συχνότητα, μορφή, εμπλεκόμενο προσωπικό.
- ☐ Πληροφορίες για τη χώρα υποδοχής
- ☐ Ειδικές ρυθμίσεις προσβασιμότητας
- ☐ Επαφές έκτακτης ανάγκης και υποστήριξης
- ☐ Συναισθηματική και κοινωνική υποστήριξη
- ☐ Δικαιώματα και υποχρεώσεις στο πλαίσιο του Erasmus+
- ☐ Σχέδιο υποστήριξης κινητικότητας

Μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα φύλλου εργασίας για την ημερήσια διάταξη της συνάντησης [εδώ](#).

Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε αυτή τη συνάντηση για να συζητήσετε ή να συμπληρώσετε **μαζί** το **σχέδιο υποστήριξης κινητικότητας**.

«Η καθοδήγηση και το περιεχόμενο που ταιριάζουν στον μαθητή αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για να τολμήσει να πάρει την απόφαση να συμμετάσχει.» (Καθηγητής από τις Κάτω Χώρες)

Μερικά παραδείγματα ερωτήσεων που μπορείτε να θέσετε στον μαθητή κατά τη διάρκεια αυτής της προπαρασκευαστικής συνάντησης είναι:

1. Νιώθεις άνετα να ταξιδέψεις στο εξωτερικό;
2. Έχεις ανησυχίες ή φόβους σχετικά με τα ταξίδια στο εξωτερικό;
3. Έχεις κάποια προβλήματα υγείας που πρέπει να γνωρίζουμε;
4. Θα χρειαστείς υποστήριξη ή βοήθεια κατά τη διάρκεια της κινητικότητάς σου;

Ακολουθήστε αυτόν [τον σύνδεσμο](#) για περισσότερες πληροφορίες

3.4 Ανάπτυξη σχεδίου έκτακτης ανάγκης

Συνιστάται η κατάρτιση ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης και η συζήτησή του με τον μαθητή και το εμπλεκόμενο προσωπικό. Για παράδειγμα:

1. Ορίστε κάποιον στη χώρα υποδοχής που θα μπορεί να βοηθήσει τον μαθητή σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Για παράδειγμα, αυτός θα μπορούσε να είναι ένας συνοδός που γνωρίζει τι πρέπει να κάνει, κάποιος από τον οργανισμό υποδοχής ή ένας γιατρός.
2. Μπορούν να αναπτυχθούν εκ των προτέρων σενάρια για να διασφαλιστεί ότι τόσο ο μαθητής όσο και ο συνοδός γνωρίζουν τις κατάλληλες ενέργειες;
3. Διαθέτει ο μαθητής επαρκή ασφάλιση για την κάλυψη τυχόν απρόβλεπτων εξόδων;

3.5 Διεξαγωγή προπαρασκευαστικών επισκέψεων

Μερικές φορές απαιτούνται προπαρασκευαστικές επισκέψεις για να διασφαλιστεί ότι η εμπειρία κινητικότητας Erasmus+ είναι ασφαλής, καλά οργανωμένη και επιτυχημένη για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές. Αυτές οι επισκέψεις βοηθούν τα σχολεία να ελέγξουν τις συνθήκες υγείας και ασφάλειας, να προγραμματίσουν πρακτικές λεπτομέρειες, να συνεργαστούν στενά με τους εταίρους υποδοχής και να διασφαλίσουν ότι οι μαθησιακοί στόχοι είναι σαφείς. Μπορούν επίσης να βοηθήσουν τους μαθητές να αισθάνονται λιγότερο άγχος, περισσότερη αυτοπεποίθηση και μεγαλύτερη εξοικείωση με τον νέο τόπο, τις καθημερινές ρουτίνες και τις προσδοκίες.

«Τώρα ξέρω: η μάθηση δεν σταματά στα σύνορα. Αυτό το ταξίδι με ενθουσίασε για την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης στο εξωτερικό.» (Μαθητής από τις Κάτω Χώρες)

Οι προπαρασκευαστικές επισκέψεις μπορούν να ενισχύσουν τις συνεργασίες και να βελτιώσουν τη συνολική εμπειρία των συμμετεχόντων, αλλά τα σχολεία πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους οικονομικούς, χρονικούς και διοικητικούς περιορισμούς. Για τα προγράμματα κινητικότητας που εστιάζουν στην προσβασιμότητα και την ένταξη, ο προσεκτικός σχεδιασμός είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Η συνεργασία με τοπικούς

συντονιστές του Erasmus+, υπηρεσίες υποστήριξης ατόμων με αναπηρία και ΜΚΟ μπορεί να συμβάλει στην παροχή υποστήριξης, όπως προσωπική βοήθεια ή προσαρμοσμένα μέσα μεταφοράς. Αυτά τα μέτρα υποστήριξης μπορούν να δοκιμαστούν και να επιβεβαιωθούν κατά τη διάρκεια μιας προπαρασκευαστικής επίσκεψης.

Σημαντικά βήματα κατά τη διάρκεια μιας προπαρασκευαστικής επίσκεψης

Όταν εμπλέκονται μαθητές με αναπηρίες, μπορεί να εξεταστεί η δυνατότητα πραγματοποίησης προπαρασκευαστικής επίσκεψης για ένα πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus+, προκειμένου να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα, η ασφάλεια, η ένταξη και μια επιτυχημένη μαθησιακή εμπειρία στο εξωτερικό. Τα ακόλουθα βήματα μπορούν να ακολουθηθούν κατά τη διάρκεια μιας προπαρασκευαστικής επίσκεψης προσωπικού ή μαθητών:

Hosting institution	Facilities	Accommodations
Transport	Emergency and healthsafe services	Disability support
Cultural and social integration	Adaptations	Finances

1. **Συναντηθείτε με τον φορέα υποδοχής** για να διευκρινίσετε τους ρόλους και τις αρμοδιότητες του προσωπικού και του βοηθητικού προσωπικού, να συζητήσετε τυχόν απαραίτητες προσαρμογές στις μαθησιακές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες, να εξετάσετε τη συμφωνία μαθημάτων, να επιβεβαιώσετε τη σκοπιμότητα των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων και να διασφαλίσετε την κατανόηση των ατομικών αναγκών υποστήριξης κάθε μαθητή.
2. **Αξιολογήστε την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων** ελέγχοντας την προσβασιμότητα όλων των χώρων που θα επισκεφθεί ο μαθητής, όπως ο χώρος κατάρτισης, η στέγαση, οι τουαλέτες και οι κοινόχρηστοι χώροι.

3. **Αξιολογήστε τις επιλογές στέγασης**, εστιάζοντας σε πτυχές όπως η προσβασιμότητα, η εγγύτητα στον χώρο κατάρτισης/μάθησης, καθώς και οι διαδικασίες έκτακτης ανάγκης και η ευαισθητοποίηση του προσωπικού.
4. Πρέπει να επαληθευτούν **οι μεταφορές και η τοπική κινητικότητα**, καθώς και οι διαδρομές από τη διαμονή προς τον φορέα υποδοχής. Επιπλέον, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για συνοδούς ή προσωπικό υποστήριξης κατά τη διάρκεια της περιόδου κινητικότητας.
5. **Ελέγξτε τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και υγείας**, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες των μαθητών με αναπηρίες.
6. **Συναντήστε τις υπηρεσίες/το προσωπικό υποστήριξης ατόμων με αναπηρία** για να συζητήσετε τα μέτρα υποστήριξης και τα κανάλια επικοινωνίας.
7. **Εξερευνήστε τις δυνατότητες πολιτιστικής και κοινωνικής ένταξης**, συμπεριλαμβανομένων των εξωσχολικών δραστηριοτήτων χωρίς αποκλεισμούς και των τοπικών πολιτιστικών χώρων ή εκδηλώσεων.
8. **Εξετάστε τις τεχνικές και εκπαιδευτικές προσαρμογές** ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών.
9. Όσον αφορά **τις οικονομικές και διοικητικές ρυθμίσεις**, εξετάστε τις κατανομές του προϋπολογισμού για την υποστήριξη ειδικών αναγκών, βεβαιωθείτε ότι εφαρμόζονται όλοι οι μηχανισμοί υποστήριξης της ένταξης του Erasmus+ και συζητήστε τις διαδικασίες για αποζημιώσεις ή πρόσθετα έξοδα.

Οι προπαρασκευαστικές επισκέψεις μπορούν να συμβάλουν στη διασφάλιση της ασφάλειας, της προσβασιμότητας και της υποστήριξης για μαθητές με ειδικές ανάγκες, αλλά δεν είναι πάντα απαραίτητες και πρέπει να χρησιμοποιούνται ~~only~~ όταν τα οφέλη δικαιολογούν το χρόνο και το κόστος. Όταν πραγματοποιούνται, πρέπει να ενθαρρύνουν την ανεξαρτησία και την αυτοπεποίθηση του μαθητή. Τα αποτελέσματα της επίσκεψης πρέπει να κοινοποιούνται στον μαθητή και, εάν χρειαστεί, στην οικογένεια, και να περιλαμβάνονται στο σχέδιο υποστήριξης κινητικότητας.

Ο παρακάτω [κατάλογος ελέγχου](#) θα σας βοηθήσει να ελέγξετε την προσβασιμότητα των προπαρασκευαστικών επισκέψεών σας

3.6 Άλλες βασικές παραμέτρους που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη φάση πριν από την κινητικότητα

1. Για να προετοιμάσετε έναν μαθητή για την κινητικότητα, είναι χρήσιμο να διευκολύνετε **την έγκαιρη επαφή με τους συμμαθητές του**, για παράδειγμα μέσω μιας ομάδας στο WhatsApp. Αυτό επιτρέπει στους μαθητές να συστηθούν, να κάνουν ερωτήσεις και να αρχίσουν να δημιουργούν σχέσεις πριν από την άφιξή τους. Η έγκαιρη επικοινωνία συμβάλλει στη μείωση του άγχους,

καλλιεργεί το αίσθημα του ανήκειν και ενθαρρύνει την ομαλότερη κοινωνική ένταξη μόλις φτάσουν στον προορισμό τους.

2. Μπορείτε επίσης **να αντιστοιχίσετε έναν μαθητή με έναν άλλο μαθητή/συμμαθητή που έχει ήδη βρεθεί στο εξωτερικό (έναν «φίλο»)** και να τους επιτρέψετε να ανταλλάξουν εμπειρίες.
3. **Οι εικονικές επισκέψεις** με χρήση του **Google Maps** ή βίντεο αποτελούν ένα πολύτιμο εργαλείο πριν από την κινητικότητα. Επιτρέπουν στους μαθητές να εξερευνήσουν εκ των προτέρων τον τόπο υποδοχής, τη διαμονή και τις καθημερινές διαδρομές, βοηθώντας τους να εξοικειωθούν με το περιβάλλον. Αυτή η προετοιμασία μειώνει το άγχος, ενισχύει την αυτοπεποίθηση και συμβάλλει σε μια ομαλότερη μετάβαση κατά τη διάρκεια της πραγματικής κινητικότητας.

Η παρακάτω [λίστα ελέγχου](#) θα βοηθήσει τους μαθητές σας πριν από την κινητικότητά τους.

Ενότητα 4: Υποστήριξη κατά τη διάρκεια της κινητικότητας

Μόλις ένας μαθητής ξεκινήσει την κινητικότητά του, είναι σημαντικό να του παρέχεται δομημένη υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της κινητικότητάς του. Ο τύπος της υποστήριξης που είναι απαραίτητος εξαρτάται από τις ανάγκες του μαθητή.

«Οι μαθητές εντάχθηκαν καλά ακόμη και σε μέρη όπου οι ντόπιοι δεν μιλούσαν αγγλικά. Το φαγητό και η διαμονή ήταν καλά. Οι ομαδικές εργασίες στο πλαίσιο της ανταλλαγής ήταν εξαιρετικές. Ήταν ενδιαφέρον να γνωρίσω νέους ανθρώπους. Συνολικά, η εμπειρία ήταν υπέροχη.»
(Καθηγητής από τη Φινλανδία)

4.1 Πρότυπα ποιότητας Erasmus+ για την υποστήριξη

Η υποστήριξη κατά τη διάρκεια της κινητικότητας Erasmus+ θα πρέπει ιδανικά να σχεδιάζεται εξατομικευμένα και να παρέχεται με συνέπεια τόσο από το σχολείο προέλευσης όσο και από το σχολείο υποδοχής ή την εταιρεία πρακτικής άσκησης. Σύμφωνα με τα πρότυπα ποιότητας του Erasmus+:

1. Οι ανάγκες υποστήριξης πρέπει να προσδιορίζονται έγκαιρα.
2. Τα εμπλεκόμενα σχολεία και/ή εταιρείες πρέπει να συνεργάζονται στενά.
3. Η ευημερία των μαθητών πρέπει να παρακολουθείται και να υποστηρίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της ανταλλαγής.

4.2 Τομείς υποστήριξης

Υπάρχουν διάφοροι τομείς στους οποίους ένας μαθητής θα μπορούσε να χρειαστεί υποστήριξη κατά τη διάρκεια της κινητικότητάς του. Είναι σημαντικό να προσδιοριστούν εκ των προτέρων αυτοί οι τομείς υποστήριξης κατά τη φάση της προετοιμασίας. Ωστόσο, ορισμένοι τομείς ενδέχεται να χρειαστούν απροσδόκητα κάποια προσοχή, οπότε θα ήταν καλό να παρακολουθούνται τακτικά όλοι οι τομείς.

Οι τομείς που θα μπορούσατε να εξετάσετε να παρακολουθείτε κατά τη διάρκεια μιας κινητικότητας ή να παρέχετε υποστήριξη είναι:

1. Προσωπικοί πόροι: Κίνητρα, διαχείριση του άγχους, ενέργεια και αυτοπεποίθηση.
2. Δεξιότητες μάθησης και εργασίας: Βασικές ακαδημαϊκές δεξιότητες, ικανότητα μάθησης, υγεία, συγκέντρωση και ολοκλήρωση εργασιών.
3. Δεξιότητες συνεργασίας: Ομαδική εργασία, επικοινωνία, συμπεριφορά στο χώρο εργασίας και ρύθμιση των συναισθημάτων.

4. Δεξιότητες καθημερινής ζωής: Φροντίδα του εαυτού, διαχείριση χρημάτων, κινητικότητα και δραστηριότητες αναψυχής.

«Μου άρεσε πολύ η αυτονομία, το να βγαίνω από το σπίτι, να μαθαίνω τη γλώσσα και να βλέπω τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους γίνεται η ίδια δουλειά.» (Φοιτητής από την Ισπανία)

4.3 Τύποι υποστήριξης

Κάθε μαθητής αξίζει την ευκαιρία να ζήσει μια θετική εμπειρία κινητικότητας. Ωστόσο, ο τύπος υποστήριξης που απαιτείται για μια επιτυχημένη εμπειρία διαφέρει για κάθε μαθητή, ανάλογα με τις ανάγκες του. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό οι μαθητές να έχουν πάντα άμεση πρόσβαση σε υποστήριξη από τα ιδρύματα προέλευσης και υποδοχής κατά τη διάρκεια της κινητικότητάς τους. Ένας μέντορας/συντονιστής/καθηγητής θα πρέπει να εξετάσει τους ακόλουθους τύπους υποστήριξης.

1. Προώθηση **της υποστήριξης από ομοτίμους**: σε συνεργασία με τον οργανισμό υποδοχής, βρείτε έναν ομότιμο μαθητή/συμμαθητή για να βοηθήσει τον μαθητή να ενταχθεί τόσο στο εργασιακό του περιβάλλον όσο και στους κοινωνικούς κύκλους. Ένας φίλος θα μπορούσε να βοηθήσει τόσο με πρακτικές ανάγκες όσο και με συναισθηματική υποστήριξη.
2. Ενθαρρύνετε τον μαθητή να συμμετέχει σε κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες που προσφέρονται από το ίδρυμα υποδοχής, την τοπική κοινότητα ή το τοπικό [Δίκτυο Φοιτητών Erasmus](#). Αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία δικτύων και στην υπέρβαση της απομόνωσης
3. **Παρακολούθηση και καθοδήγηση**: Είναι σημαντικό να οριστεί ένας μέντορας ή ένας βασικός υπεύθυνος επικοινωνίας εντός του ιδρύματος υποδοχής για να επιβλέπει την ένταξη του μαθητή, να διευκολύνει τη μάθησή του και να παρακολουθεί την πρόοδό του (παρουσία, βαθμοί, συμπεριφορά). Είναι σημαντικό οι μέντορες να υιοθετούν μια προληπτική προσέγγιση, ιδίως κατά τα αρχικά στάδια, για να προωθήσουν την αποτελεσματική επικοινωνία με τους μαθητές.
4. Θα μπορούσατε να εξετάσετε το ενδεχόμενο να ορίσετε ένα **συνοδό** για να υποστηρίξει τον μαθητή κατά τη διάρκεια της κινητικότητάς του. Το προσωπικό αυτό ορίζεται για να βοηθά κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και της κατάρτισης, ενώ το πρόγραμμα Erasmus+ και άλλες πρωτοβουλίες προσφέρουν οικονομική υποστήριξη για την κάλυψη των εξόδων τους.
Η διάρκεια και το εύρος της υποστήριξης που παρέχει ο συνοδός εξαρτώνται από δύο παράγοντες:
 - Την ανάγκη για ατομική υποστήριξη: ένας μαθητής με ανάγκες καθημερινής διαβίωσης που σχετίζονται με την αυτοεξυπηρέτηση δεν απαιτεί το ίδιο επίπεδο

βοήθειας με έναν μαθητή που αντιμετωπίζει χαμηλά επίπεδα αυτοπεποίθησης και αυτοεικόνας.

- Τα χαρακτηριστικά του προγράμματος κινητικότητας.
Ο συνοδός δεν χρειάζεται απαραίτητα να είναι παρών καθ' όλη τη διάρκεια της κινητικότητας του μαθητή. Ειδική υποστήριξη μπορεί να απαιτείται μόνο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όπως κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ή για τις πρώτες ημέρες ή μερικές εβδομάδες κατά τη διάρκεια μακρύτερων περιόδων Erasmus+.
- 5. Η διατήρηση **τακτικής επικοινωνίας** είναι σημαντική. Είναι σημαντικό να διατηρείται η επικοινωνία με τον καθοδηγούμενο μέσω προγραμματισμένων συναντήσεων, δημιουργώντας έτσι ένα περιβάλλον στο οποίο ο μαθητής αισθάνεται ασφαλής να συζητήσει ευαίσθητα θέματα. Θα μπορούσατε επίσης να εξετάσετε το ενδεχόμενο να προσφέρετε τακτική επικοινωνία με τους γονείς του μαθητή. Σε περίπτωση που εμπλέκεται μια οικογένεια υποδοχής κατά τη διάρκεια της περιόδου ανταλλαγής, είναι απαραίτητο να υπάρχει τακτική επαφή μαζί τους, ώστε να παρέχεται η ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις ή να ζητήσουν συμβουλές σχετικά με συγκεκριμένες ανάγκες του μαθητή.

Η επόμενη [λίστα ελέγχου](#) θα σας βοηθήσει να ελέγξετε την προσβασιμότητα της υποστήριξης κατά τη διάρκεια της κινητικότητας.

Η επόμενη [λίστα ελέγχου](#) θα βοηθήσει τους μαθητές σας κατά τη διάρκεια της κινητικότητάς τους.

Ενότητα 5: Υποστήριξη μετά την κινητικότητα

Μόλις ο μαθητής επιστρέψει από την περίοδο κινητικότητας, είναι σημαντικό να του παρασχεθεί υποστήριξη μετά την κινητικότητα. Αυτό θα τον βοηθήσει να ενσωματώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησε κατά τη διάρκεια της κινητικότητάς του στην μελλοντική ακαδημαϊκή και επαγγελματική του εξέλιξη. Εκτός από το ότι ενθαρρύνει τον μαθητή να αναστοχαστεί, αυτό αποτελεί επίσης μια ευκαιρία για την ομάδα που συντονίζει την κινητικότητα να αναστοχαστεί κριτικά τις δικές της πρακτικές.

«Μέσα από αυτό το ταξίδι, έμαθα επίσης πολλά για άλλες κουλτούρες και τις παραδόσεις τους. Ήταν μια πραγματικά όμορφη εμπειρία, που με στήριξε βαθιά σε ψυχολογικό επίπεδο, και θα το ξαναέκανα χωρίς δισταγμό.» (Φοιτητής από την Ελλάδα)

Σημασία της υποστήριξης μετά την κινητικότητα

Η επαρκής υποστήριξη μετά την κινητικότητα είναι επωφελής για όλους τους μαθητές, ειδικά για τους μαθητές με αναπηρίες. Η δομημένη παρακολούθηση δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να αναστοχαστούν σχετικά με την εμπειρία τους.

«Τα αποτελέσματα ήταν πολύ θετικά σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο· οι μαθητές βελτίωσαν την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμησή τους. Τώρα είναι απαραίτητο να επιβεβαιωθεί η συνέχεια στις σπουδές και την κατάρτιση.» (Καθηγητής από την Ισπανία)

Θέματα που πρέπει να καλυφθούν κατά τη διάρκεια της υποστήριξης μετά την κινητικότητα:

1. **Ενσωμάτωση των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν:** Η ενσωμάτωση των εμπειριών κινητικότητας στη μελλοντική μάθηση και ανάπτυξη είναι ουσιαστική, καθώς μπορούν να ενισχύσουν την αυτοεκπροσώπηση και την προσωπική ανάπτυξη. Οι μέθοδοι μπορούν να περιλαμβάνουν τη τήρηση ημερολογίων, δραστηριότητες αναστοχασμού, έντυπα αξιολόγησης, καθοδήγηση ή καθοδηγούμενες συζητήσεις, πρακτικές ασκήσεις ή εργαστήρια για την εφαρμογή νέων δεξιοτήτων και ευκαιρίες δικτύωσης μεταξύ ομοτίμων.
2. **Ψυχοκοινωνικές προκλήσεις:** Μετά από μια περίοδο κινητικότητας, οι μαθητές ενδέχεται να βιώσουν ένα ευρύ φάσμα συναισθημάτων, τα οποία μπορούν να εντείνουν υπάρχοντα προβλήματα ψυχικής υγείας. Μπορεί να χρειαστεί χρόνος και επαγγελματική συμβουλευτική για να προσαρμοστούν ξανά στην καθημερινή ζωή στο σπίτι.

3. **Αντίστροφο πολιτισμικό σοκ:** Μετά από μια μακροχρόνια εμπειρία κινητικότητας, οι μαθητές ενδέχεται να δυσκολευτούν να προσαρμοστούν εκ νέου στην κουλτούρα ή το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας τους, ειδικά εάν επιστρέψουν σε περιβάλλοντα λιγότερο συμπεριληπτικά από αυτά που βίωσαν στο εξωτερικό.

5.1 Στρατηγικές υποστήριξης

Εκτός από τη γενική υποστήριξη μετά την παραμονή τους στο εξωτερικό, είναι σημαντικό να παρέχεται συγκεκριμένη υποστήριξη με βάση τις ατομικές ανάγκες των μαθητών, όπως:

1. **Επαγγελματική ανάπτυξη:** Αναστοχασμός σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η εμπειρία κινητικότητας συνέβαλε στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη μέσω ενός εργαστηρίου με συμμαθητές ή μιας ατομικής συνεδρίας συμβουλευτικής. Μπορείτε, για παράδειγμα, να συζητήσετε τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απέκτησαν, τον τρόπο αναφοράς της εμπειρίας κινητικότητας στο βιογραφικό τους ή στη σελίδα τους στο LinkedIn και τον τρόπο αναφοράς της σε αιτήσεις εργασίας.
2. **Αναστοχασμός μετά την πρακτική άσκηση:** Μετά από μια πρακτική άσκηση στο εξωτερικό, οι μαθητές του ίδιου κλάδου μπορούν να αξιολογήσουν την απόδοσή τους στους χώρους εργασίας: εντοπίζοντας τα δυνατά τους σημεία και την προσωπική τους ανάπτυξη και μοιράζοντας εμπειρίες. Αυτή είναι επίσης μια ευκαιρία για ανταλλαγή διεθνών απόψεων με συμμαθητές στο κολέγιο ΕΕΚ της χώρας τους.
3. **Ψυχοκοινωνική υποστήριξη:** Συνιστάται να παρέχονται υπηρεσίες συμβουλευτικής και ομάδες υποστήριξης από συμμαθητές σε όλους τους μαθητές. Μπορείτε, για παράδειγμα, να αντιμετωπίσετε το αντίστροφο πολιτισμικό σοκ. Η επιστροφή στην πατρίδα μετά από μια περίοδο στο εξωτερικό μπορεί μερικές φορές να είναι απροσδόκητα δύσκολη. Οι μαθητές μπορεί να βιώσουν συναισθήματα απογοήτευσης, πλήξης ή απομόνωσης καθώς προσαρμόζονται εκ νέου στην κουλτούρα και τις ρουτίνες της πατρίδας τους. Για να διευκολυνθεί αυτή η μετάβαση, είναι σημαντικό να παρέχεται καθοδήγηση και δομημένες ευκαιρίες για αναστοχασμό σχετικά με τα συναισθήματα και τις εμπειρίες τους κατά την επιστροφή στην πατρίδα.
4. **Κοινωνική ένταξη:** Η ενθάρρυνση της διατήρησης των σχέσεων και των δικτύων που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της κινητικότητας αποτελεί βασικό στοιχείο του προγράμματος, για παράδειγμα μέσω των δραστηριοτήτων του [Erasmus Student Network \(ESN\)](#).

Περαιτέρω συστάσεις

1. Η υποστήριξη μετά την κινητικότητα θα πρέπει να ενσωματωθεί στα προγράμματα κινητικότητας των ιδρυμάτων.
2. Η αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν μπορεί να βελτιωθεί με τη χρήση πιστοποιητικών όπως το [Πιστοποιητικό Κινητικότητας Europass](#).
3. Είναι προφανές ότι οι μαθητές επωφελούνται από την εξατομικευμένη υποστήριξη που είναι προσαρμοσμένη στις συγκεκριμένες προκλήσεις και ευκαιρίες τους.
4. Έχει αποδειχθεί ότι η χρήση [διαδραστικών εργαλείων](#) διευκολύνει τον αναστοχασμό και την ενσωμάτωση των μαθησιακών εμπειριών.

Ο επόμενος [κατάλογος ελέγχου](#) θα σας βοηθήσει να ελέγξετε την προσβασιμότητα της υποστήριξης μετά την κινητικότητα

Ο παρακάτω [κατάλογος ελέγχου](#) θα βοηθήσει τους μαθητές σας μετά την κινητικότητά τους.

Μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα του εντύπου που μπορούν να συμπληρώσουν οι μαθητές για να αξιολογήσουν μια πρακτική άσκηση στο εξωτερικό [εδώ](#)

Βιβλιογραφία

Βιβλία

1. Dawson, P., & Guare, R. (2013). *Εκτελεστικές λειτουργίες σε παιδιά και εφήβους: Ένας πρακτικός οδηγός για τη διάγνωση και την παρέμβαση* (J. van Loon, μετάφραση). Hogrefe Publishing Group.
2. Leung, A. K. Y., Maddux, W. W., & Galinsky, A. D. (2008). Η πολυπολιτισμική εμπειρία ενισχύει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία. *Psychological Science*, 19(6), 623–628. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2008.02135.x>
3. Pedersen, P. B. (2010). *Συμβουλευτική σε διαφορετικές κουλτούρες* (6η έκδοση). SAGE Publications.
4. Schepers, S. (2017). *Όταν όλοι οι εγκέφαλοι λειτουργούν: Επιτυχημένη εργασία με παιδιά και νέους με νευροδιαφορετικότητα*. Business Contact.
5. Sommers-Flanagan, J., & Sommers-Flanagan, R. (2012). *Κλινική συνέντευξη* (5η έκδ.). Wiley.
6. Sue, S., & Sue, D. W. (2016). *Συμβουλευτική σε άτομα διαφορετικών πολιτισμών: Θεωρία και πρακτική* (7η έκδ.). Wiley.
7. Van Wienen, B. (2015). *Από την ατομική στην περιεκτική εκπαίδευση*. Εκδόσεις Janneke van Loon.

Ηλεκτρονικές πηγές

1. Ammattoriisto Luovi. (2022). *Εργαλείο αξιολόγησης RUORI*. <https://luovi.fi/wp-content/uploads/2022/11/ruori-in-english.pdf>
2. Αμερικανική Ένωση Συμβουλευτικής (ACA). (2021). *Ηθική και πρότυπα της συμβουλευτικής*. <https://www.counseling.org>
3. Κέντρα Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (CDC). (2021). *Υγεία στα ταξίδια*. <https://www.cdc.gov/travel>
4. Κέντρο Πολιτισμικής Νοημοσύνης. (2020). *Ανάπτυξη πολιτισμικής νοημοσύνης για αποτελεσματική προετοιμασία ταξιδιού*. <https://www.culturalq.com>
5. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020). *Ένα νέο πρόγραμμα δεξιοτήτων για την Ευρώπη*. <https://ec.europa.eu>
6. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2021). *Οδηγός προγράμματος Erasmus+*. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu>
7. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2025). *Οδηγός προγράμματος Erasmus+ 2025 (Έκδοση 2)*. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
8. Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Cedefop). (2020). *Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ευρώπη: Μια συγκριτική ανάλυση*. <https://www.cedefop.europa.eu>
9. Ευρωπαϊκή Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. (χ.χ.). *Προσβασιμότητα στο Erasmus+*. <https://epale.ec.europa.eu>

10. GoAbroad. (2021). Προετοιμασία για σπουδές στο εξωτερικό: Ψυχική υγεία και πολιτισμική ετοιμότητα. <https://www.goabroad.com>
11. Ινστιτούτο Διεθνούς Εκπαίδευσης (IIE). (2021). Προετοιμασία για σπουδές στο εξωτερικό: Οδηγός για μαθητές. <https://www.iie.org>
12. Make It Happen. (χ.χ.). *Make It Happen Education*. <https://makeithappen.education>
13. MHA (Mental Health America). (2020). Η σημασία της ψυχικής υγείας στα διεθνή ταξίδια. <https://www.mhanational.org>
14. Επαγγελματικό Κολέγιο Spesia. (2022). Ειδικό εργαλείο υποστήριξης για τον χώρο εργασίας: *Erityisen tuen työkalupakki työpaikkaohjaajalle*. https://ohjaan.fi/wp-content/uploads/2020/12/1315_Arviointipias_tyoapaikoille_EN-5.pdf
15. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ). (2021). Διεθνή ταξίδια και υγεία. <https://www.who.int>

Ακαδημαϊκά άρθρα και δημοσιεύσεις

1. Εθνική Υπηρεσία Erasmus+. (2024). Μια εμπειρία στο εξωτερικό για μια ζωή [εικονογραφικό PDF]. Ανακτήθηκε τον Ιούλιο του 2025, από τον ιστότοπο του Erasmus+: <https://www.erasmusplus.nl/sites/default/files/2024-08/A%20Foreign%20Experience%20for%20Life.pdf>
2. Διεθνής κινητικότητα ατόμων με αναπηρία. (Ιούνιος 2021). Κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς: Εμπόδια και ανάγκες των νέων με αναπηρία – Εμπόδια και παράγοντες που διευκολύνουν τους νέους με αναπηρία. <https://mobility-with-disabilities.org/wp-content/uploads/2021/06/Inclusive-Mobility-barrier-and-needs-from-young-people-with-disabilities.pdf>
3. Leung, A. K. Y., Maddux, W. W., & Galinsky, A. D. (2008). Η πολυπολιτισμική εμπειρία ενισχύει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία. *Psychological Science*, 19(6), 623–628. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2008.02135.x>
4. Sommers-Flanagan, J., & Sommers-Flanagan, R. (2012). Κλινική συνέντευξη (5η έκδοση). Wiley.
5. Sue, S., & Sue, D. W. (2016). Συμβουλευτική σε άτομα διαφορετικών πολιτισμών: Θεωρία και πρακτική (7η έκδ.). Wiley.

Οπτικοακουστικοί πόροι

1. Astangu Projektid. (χ.χ.). *Astangu Project*. <https://www.astanguprojektid.eu/>
2. EAIE. (χ.χ.). Αναπηρία και κινητικότητα. <https://www.eaie.org/resource/disability-mobility.html>
3. OpenAI. (11 Μαρτίου 2025). Συμβουλές για τον τρόπο οργάνωσης ενός προγράμματος κινητικότητας τύπου Erasmus+ στον τομέα της διοίκησης για μαθητή με προβλήματα όρασης στη Γαλλία. <https://chat.openai.com/>
4. YouTube. (10 Απριλίου 2023). Υποστήριξη ένταξης Erasmus+ για μαθητές με αναπηρίες. <https://youtu.be/gUzpElijWiA>